OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Valtionavustukset järjestöille

Eduskunnan tarkastusvaliokunnalle 12.2.2026

Emma Taipale

Valtionavustustoiminta OKM:n työjärjestyksessä

- **Osastot** vastaavat toimialansa valtionavustusasioista
  - varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaan sivistystyön osasto
  - lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen osasto
  - korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto
  - kulttuuri- ja taidepolitiikan osasto
  - nuoriso- ja liikuntapolitiikan osasto
- **Talousyksikkö** vastaa valtionavustuksia koskevien **vuosittaisten tarkastussuunnitelmien** laadinnasta ja valtionavustusten taloustarkastuksesta yhteistyössä osastojen kanssa
- **Yhteistyöryhmät** käsittelevät asioita, jotka vaikuttavat useamman kuin yhden osaston toimialaan
  - **rahoituksen yhteistyöryhmä,** tulosohjauksen yhteistyöryhmä, strategisen henkilöstöpolitiikan yhteistyöryhmä, strategisen tietohallinnon ja digitalisaation yhteistyöryhmä, varautumisen ja valmiussuunnittelun yhteistyöryhmä sekä tutkimuksen, ennakoinnin ja arvioinnin yhteistyöryhmä.

Avustushakuja 66 kpl vuonna 2025

- Hakukohtaiset myöntöperusteet
- Yleiset myöntöperusteet: OKM 2023-strategia
    - Opetus- ja kulttuuriministeriö pyrkii strategiansa mukaisesti vaikuttamaan siihen, että kaikkien kyvyt ja osaaminen vahvistuvat; että yhteiskuntaa uudistetaan luovalla, tutkivalla ja vastuullisella toiminnalla; ja että merkityksellisen elämän edellytykset turvataan yhdenvertaisesti.
- Valtionavustuslain mukaiset yleiset edellytykset

Erilaisia avustuksia, erilaisia toimijoita

- Avustusten saajien laaja kirjo: yhdistyksiä, säätiöitä, opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä, kuntia, tutkimusorganisaatioita
- Eri ohjausintressi eri avustuksissa: yleisavustukset luonteeltaan säilyttäviä, hankeavustukset kehittäviä
- Kaikilla osastoilla myönnetään avustuksia yhdistys- ja säätiömuotoisille toimijoille
  - Yleisavustusten osuus n. 36% avustusmyönnöistä (tutkiavustuksia.fi)
    - Yleisavustusten merkitys korostuu liikunnan, nuorisotyön ja kulttuurin toimialoilla
  - Hankeavustushakuja, joissa hakijoina sekä järjestöjä että esim. kuntia

Tuloksellisuusnäkökohtia avustusprosessin vaiheissa

Hakuilmoitus	Avustuspäätös	Selvitys
• Miksi haku avataan? • Mitä ovat avustettavan toiminnan/hankkeen tavoitteet/tulosodotukset? • Miten asetettujen tavoitteiden/tulosodotusten saavuttamista voisi mitata?	• Mihin avustusta saa/ei saa käyttää? • Asetetaanko sisällöllisiä/toiminnallisia ehtoja ohjaamaan avustuksen käyttöä? • Minkälaista raportointia edellytetään?	• Tuloksellisuustarkastusohje ja selvityslomake: • >tehtiinkö sitä mitä piti? • >mitä saatiin aikaan? • >toteutuiko toiminta/hanke suunnitelmien mukaan? • >palautettiinko avustusta ja jos, niin miksi?

Valtionavustustoiminnan kehittäminen

- **Tausta**
- VM:n valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke 2019-2023
  - Yhteiset verkkopalvelut > kehittämis- ja käyttöönottoprojekti
- •Sivistyshallinto 2030-hanke
  - OKM:n virastorakenteen selkeyttäminen, ohjauksen vahvistaminen, päällekkäisen hallinnon keventäminen (11 virastoa, jatkossa 5)

- **Kehittämislinjoja**
- Yhtenäistäminen hallinnonalalla
- Budjetoinnin kehittäminen
- Kuka myöntää avustuksen, OKM vai virasto?
- Valtionavustus vai muu rahoitus?
- Avustuksen määrä > ei alle 10 000 euron yleisavustuksia

Kiitos